

'Voorlopige bestemming: kamp Westerbork'

'Op vrijdag 2 oktober werd in Zwolle en Zwollerkerspel bekend dat de mannen die in werkkampen zaten, naar kamp Westerbork waren overgebracht. Een groot aantal van hen, naar verluidt 121 gezinnen, ontving een oproep om zich die avond te melden in het gymnasium aan de Veerallee. Vertwijfeld door de keuze tussen een weerzien met hun echtgenoot of vader in Westerbork en de (niet voor allen weggelegde) mogelijkheid om in het vertrouwde Zwolle of elders onder te duiken, kozen velen voor de gang naar het gymnasium. Daar moesten ze de nacht doorbrengen op harde banken of staande in de turnhal. (...) Degenen die zich hadden verzameld in het schoolgebouw, werden die zaterdag onder politiebewaking naar het station gebracht. Aan de Veerallee en elders in de stad keken inwoners naar de trieste stoet. Zes jonge mannen werden gearresteerd omdat ze probeerden de joden te steunen. Op het station aangekomen, werden de joden in veewagens gestopt. De trein vertrok om 20.10 uur. Voorlopige bestemming van de reis: kamp Westerbork.'*

'In dit kleine drieluik 'een splinter slechts van het verleden, ook van dit verleden' gaat het over de geschiedenis van joods Zwolle tijdens de Tweede Wereldoorlog. En de manier waarop die geschiedenis, niet alleen hier na een aanvankelijk zwijgen, vorm heeft gekregen en krijgt.'

ISBN: 978-90-72306-41-8

 historischcentrumoverijssel

Van Zwolle naar Westerbork en verder

Wim Coster

Na de bevrijding

'Na de bevrijding konden de joodse overlevenden die in en buiten de stad waren ondergedoken eindelijk weer uit hun schuilplaatsen tevoorschijn komen. Na jarenlang in onzekerheid te hebben verkeerd over het lot van hun weggevoerde familieleden moesten ze berooid en onzeker aan een nieuwe toekomst beginnen. Daarbij konden ze wel enige hulp gebruiken, maar slechts weinigen buiten de kring der getroffen en dachten daar aanvankelijk aan. (...) De onzekerheid kreeg geleidelijk vorm in de afschuwelijke berichten die Nederland vanuit de vernietigingskampen in Duitsland en Polen via het Rode Kruis bereikten. Halverwege juli bleek dat de plaatselijke joodse gemeenschap grotendeels was uitgeroeid. Van degenen die de oorlog hadden overleefd, waren de meesten voormalige onderduikers; slechts vier overlevenden waren teruggekeerd uit de concentratiekampen.'*

